

Bastres abata, euskal beneditarren aita

LEIRE

Bederatzigarren gizaldian, Kordoba' ko Euliojo santua Naparroan zear ibilli zan. Eta berak ifioenez. Beneditar konbentu asko ta ederrak ziran Naparroan. Leire, danetan ederrena.

Sarrera aundia eukan bertora Eneko Aritza'k, Iruña'ko lenengo errege izan zanak. Bertan ikasi eban gaztezaroen, eta bertora joian sarri, atsedean eta aolku-eske. Eta orixe egin eben gero be Naparroako urrengo errege geienak.

Praile asko ei egozan konbentu ospetsu orretan; asko, jakintsuak ta santuak. Ori zala-ta, oso ezaguna La aiatua ei zan Europa guztian.

Arrakasta ta eragin aundia izan eben praileok Naparroako arazo ta kultur-gintzako lan aundietan; baiña, andik bosteun urtera, galdu egin ziran.

AGUSTIN BASTRES

Amairugarren gizaldian Ego-Euzkadin galdu, La andik seireun urtera, ots, emeretzigarren gizaldian Ipar-Euskadin agertu.

Aita Bastres izan zan areen sortzaille. Lapurdi'n clagoan Senpere'ko semea zan Bastres, eta Larresoro'ko apaizgaitegian egoan irakasle. Buru argiriko gizona, bizkor eta eragille sutua, *izlari* trebea, jainkozale leiala..., bere inguruko abade gaztez inguratu, ta Prentzi'ko «Pierre-qui-Vire» konbentuan sartu zan. Beneclitarren bigarren loraldia etorren. Subiako konbentu aipatua] eraginda.

Jainkozale leiala, ta euskalzale zintzo, andik Euskalerrira etorri, La berton beneditar konbentu barri bat sirtzea ow yakon. OW, ta baita egin ere.

BELOKE

Lapurdiko Beloke erri txiki orretan egin eban konbentu barri ori. 1874-ko Iraillaren lenengoan egin eben euren sarrera beneditar euskaldunak. Beloke'ko erri osoa joian eurokaz, eta Senpereko seme zan Zaldubi olerkari ospetsuak egindako bertso oneek kantetan ebezen: «Ongi etorri, aita onak, Jainkozko gizonak».

Prior-etxe zan andik amalau urtera, ta abat-etxe urrengo urtean eta aita Bastres bertoko abata. Sekulako abiada artu eban konbentu barriak. Laister bete ziren ango gela ugariak; 72 praile, ta 30 prailegai ziran 1930 garrenarako.

Ez ori bakarrik; Mixioko griñak eukan Bastres abata, ta beste konbentu barri batzuk eraiki ebazan, an-emen, mixio-lurretan: U.S.A.ko Sacred-Heart indita.r'ren artsan. Argentinako Vitori lurraldean, Palestinan, Aprikako Dahomey laterrian.

Ez eban itzi, bertan-bera Euskalerriko lana, Santa Eskolastika deiturako beneditar mojen konbentua egin eban alboko Urt erritxoan; eta zarrentzako etxe aundia, Pau'ko urian; eta umezurtz etxe polit bat Mugerre'n.

LAZKANO

Ez ziran xamurrak izan aita Bastres'en egunak. 1903garrenean Prantziko agintariak bertoko beneditar guztiak kanpora jaurti ebezen. Aita Bastres'ek Gizpuzkoako Idiazabal'en batu ebazan here praileok, eta Jaunaren eskuetan itzi.

Urrengo urtean, here adiskide zan Arbelbide euskal idazle aipatua etorri yakon ikustera. Eta aita Bastres'ek Bidasoa igarotzean esandako itz au gogoratu eban, elizan egindako itzaldi ederrean: «itzuliko gara».

Ez zan, baiña, itzuli. Andik egun gutxitara, here oiko Meza esan ondoren, ondoezak jo, ta lurrera jausi zan; andik egun batzutara il zan santu lez.

Bere praileak, bai, etorri ziran, andik ogei urtera, eta Lazkano'tik etorri be; Idiazabal'dik ango konbentu zan batera aldatuak izan ziran-eta.

Ez ziran alperrikoak izan aita Bastresen bizitza ta eriotza santuak. Indar barria artu eban Belokeko konbentua. Ango seme bi, Gariador eta Etxeberri aitak, mundu guztiko beneditarren abata nagusi izan dira. Eta euskalduna da oraingoa ere, Oyartzun'go semea, aita Mauro Elizondo, Lazkano'ko abata.

Bai..., prior-etxe zan Lazkano, 1943 garrenarako; eta abat-etxe, 1967 garrenean. Estibalitz'ko konbentu ederrera ere zabaldu ziran laister.

EUSKAL ABI

Olantxe dira Beloke, Lazkano La Estibaltz'ko beneditar konbentua. Euskal liburutegirik onenatarikoak dagoz iru konbentutan. Eta euskal eskola bereizi bat sortu dabe euren liburutegi ederron inguruan.

«Ezkila» izena daroa Belokeko euskal taldeak; eta Jaunaren «deia» Lazkano'koak. Izen orreetako aldizkariak argitaratzen dabez; goi maillako aldizkari jatorrak. Eta aldizkarietz gainera, baita naiko liburu eder, liturgia ta teolojiari buruz, batez be.

Baloke'ko aita Lertxundi'k euskal kanta barri asko ta ederrak ditu Litutji ospakizunetarako. Bertoko abata Iratzeder'ek olerki bikaiñak egin; Orixer aundiren antzeko olerki jainkotiarrak egin be.

Lazkano'ko abata Mauro Elizondo'k asko ta ondo idatzi dau ainbat aldizkarritan. Bardin ere idatzi. Estibalitz'ko aita Bastarrika'k. Orixeri buruz egindako lan ederra da, arean, onen lanik ederrena.

Ona emen, azpimarratu, azpimarratu besterik ez, lekaide jator onen lanik beinena.